

ROSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE WOJEWODY LUBUSKIEGO

Nr NK-I.4131.92.2013.ACze

z dnia 10 kwietnia 2013 r.

Rada Gminy Brzeźnica

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn zm.) stwierdzam nieważność uchwały Nr XXVI/142/2013 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego zasady i tryb korzystania ze świetlic wiejskich na terenie Gminy Brzeźnica, w części: § 1 ust. 4 lit d, § 3 ust. 3, 4 i 5, § 4 ust. 5.

Uzasadnienie

W dniu 1 marca 2013r. Rada Gminy Brzeźnica podjęła uchwałę w sprawie ustalenia regulaminu określającego zasady i tryb korzystania ze świetlic wiejskich na terenie Gminy Brzeźnica. Uchwała doręczona została organowi nadzoru w dniu 11 marca 2013 roku.

Po dokonaniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, iż uchwała istotnie narusza prawo, tj. art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn zm.).

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Natomiast na podstawie ust. 2 pkt 4 tego przepisu organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Stosownie do art. 41 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały. Z brzmienia powyższych przepisów ustawy wynika, iż upoważnienie do określenia zasad korzystania z gminnych obiektów użyteczności publicznej posiada rada gminy. Akty prawa miejscowego, o których mowa w art. 40 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym, są wydawane na podstawie upoważnienia szczególnego - określa ono zarówno materię, która może być regulowana, jak i organ, który może takiej regulacji dokonywać. W akcie upoważniającym określona problematyka jest uregulowana ogólnie albo w całości, albo tylko w części. W tym wypadku przepisy gminne, zgodnie z celami aktu upoważniającego i w granicach przezeń zakreślonych, mają charakter uzupełniający. Upoważnienie zawarte w art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym formułowane jest w sposób ogólny. Tym samym rada gminy została wyposażona w dużą swobodę co do regulacji wskazanej kwestii. Jednakże nie daje to organowi stanowiącemu gminy pełnej dowolności i nie może wykluczać lub znosić całkowicie, albo w istotnej części zmieniać prawa ustawodawcy. Zasady ustanowione przez radę gminy nie mogą wykraczać poza istotę korzystania z tych obiektów i urządzeń, zwłaszcza wtedy, gdy cechy prawne i granice owego korzystania zostały zdefiniowane w przepisach wyższego rzędu.

W tym miejscu wyjaśnić od razu należy, co ma zasadnicze znaczenie w niniejszej sprawie, iż zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (regulaminy korzystania z obiektów i urządzeń) - jak sama treść przepisu wskazuje - nie są adresowane do podmiotów zarządzających lecz do podmiotów korzystających z owych obiektów i urządzeń, a więc do społeczności lokalnej. Osoby korzystające powinny natomiast podporządkować się uchwalonym w tym zakresie regulacjom, bowiem w przeciwnym razie mogą zostać niedopuszczone do skorzystania z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej lub w trakcie korzystania mogą zostać pozbawione dalszej takiej możliwości (np. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 7 sierpnia 2007 r., II SA/Rz 473/07). Podkreślić zatem należy, iż przepis art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym upoważnia radę gminy do stanowienia aktów prawa miejscowego w zakresie tworzenia zasad i trybu korzystania z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej przez społeczność lokalną, natomiast poza zakresem wskazanego upoważnienia pozostają sprawy związane z zasadami i trybem gospodarowania i korzystania z tego mienia przez jednostkę nim gospodarującą. Mając na uwadze powyższe wskazać należy, iż przedmiotowa uchwała w części § 3 ust. 5 podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, a wadliwość tych zapisów dotyczy przede wszystkim nierespektowania zakresu ustawowego upoważnienia, gdyż wskazują one na osobę zarządzającą świetlicą wiejską oraz jej obowiązki.

Naruszeniem przyznanych radzie kompetencji jest również wprowadzenie uregulowań dotyczących odpowiedzialności materialnej i karnej za wyrządzone szkody powstałe w trakcie korzystania z obiektu (§ 1 ust.

4 lit d, § 3 ust.4, § 4 ust. 5) oraz ewentualnej odpowiedzialności opiekuna świetlicy za przedmioty osobiste i wartościowe pozostawione w świetlicy (§ 3 ust.3). Nie sposób bowiem przyjąć, że przepisy te stanowią regulację dotyczącą korzystania ze świetlic wiejskich jako obiektów użyteczności publicznej. Wynika to zarówno z braku odpowiedniego upoważnienia rady gminy, jak i objęcia części tej materii zakresem unormowania przez prawodawcę w drodze ustawy. Zasady korzystania z gminnych obiektów użyteczności publicznej nie mogą zawierać regulacji dotyczących podstaw i zakresu odpowiedzialności gminy czy też innych podmiotów korzystających z tych obiektów. Zasady odpowiedzialności tych podmiotów oraz ewentualny obowiązek naprawienia wyrządzonej przez nich szkody podlega co do zasady ocenie sądów powszechnych w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawa rangi ustawowej i w dużej mierze zależy od zakwalifikowania zdarzenia jako czyn niedozwolony bądź też nienależyte wykonanie zobowiązania. Kwestie dotyczące odpowiedzialności za rzeczy pozostawione w gminnym obiekcie użyteczności publicznej w trakcie jego wynajmownia przez podmiot trzeci mogą również zostać uregulowane w umowie najmu takiego obiektu.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Teresa Kaczmarek